

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 3.7.2019 (STM/2103/2019, STM049:00/2019)

Lausunto terveydenhuoltolain muuttamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta

1. Sosiaali- ja terveysministeriö on 3.7.2019 pyytänyt lausuntoa luonnoksesta terveydenhuoltolain muuttamiseksi. Korkein oikeus on käsiteltyään asian täysistunnossa päättänyt antaa lausunnon.

Yleistä

2. Korkein oikeus kannattaa sitä, että terveydenhuoltolakia muutetaan olennaisilta osin luonnoksessa ehdotetussa muodossa. Korkein oikeus kuitenkin esittää lakiehdotusta täydennettävän siten, että laista kävisi yksiselitteisesti ilmi, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin tehtävänä yhdessä muiden sairaanhoitopiirien kanssa on antaa lausunto tuomioistuimen sitä pyytäessä tai että niillä on tällainen velvollisuus.
3. Korkein oikeus on 13.9.2018 esittänyt valtioneuvostolle, että se ryhtyisi lainsäädäntötoimeen lainsäädännön täydentämiseksi siten, että velvollisuudesta antaa korkeimmalle oikeudelle vakuutuslääketieteellisiä lausuntoja säädettäisiin laissa. Esityksessään korkein oikeus on myös todennut, että se pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriössä erikseen jatketaan valmistelua sellaisesta järjestelmästä tai toimielimestä, jonka kautta tuomioistuimet voisivat saada

tarvitsemiaan vakuutuslääketieteellisiä lausuntoja muissakin kuin työtaturma- ja ammattitautiasioissa.

4. Sosiaali- ja terveysministeriö on 3.7.2019 kirjeessään korkeimmalle oikeudelle todennut, että ministeriön tavoitteena on ehdotetulla lainmuutoksella turvata tuomioistuimille niiden tarvitsemien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen saaminen puolueettomalta taholta ilman asianosaisten kustannusvastuuta. Korkein oikeus toteaa, että luonnos hallituksen esityksestä terveydenhuoltolain muuttamiseksi vastaa korkeimman oikeuden esitykseen lainsäädännön muuttamiseksi.

Yksityiskohtaiset havainnot

5. Korkein oikeus kiinnittää huomiota seuraaviin esitysluonnoksesta ilmeneviin yksityiskohtiin:

Kohta 1 Nykytila: Korkeimmalla oikeudella ei ole huomautettavaa siihen, kuinka nykytilan arviointi on kuvattu luonnoksessa.

Kohta 2.1 Tavoitteet: Luonnoksen mukaan esityksen tavoite on turvata tuomioistuimille niiden tarvitsemien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen saaminen. Esitysluonnoksessa todetaan, että tavoitteen täyttymisellä on merkittävä vaikutus oikeusvarmuuden ja oikeusturvan saatavuuden kannalta. Korkein oikeus yhtyy luonnoksessa esitettyyn arvioon tavoitteen täyttymisen vaikutuksista. Korkein oikeus korostaa luonnoksessa todettua siitä, että mahdollisuus saada lääketieteellinen asiantuntijalausunto parantaa sen edellytyksiä toimia ennakkopäätöstuomioistuimena vakuutus oikeudellisissa asioissa.

Kohdat 2.2 Toteuttamisvaihtoehdot ja 2.3. Keskeiset ehdotukset: Korkein oikeus toteaa, että olennaista on, että tuomioistuimilla on mahdollisuus saada valtion varoin kustannettu lääketieteellinen asiantuntijalausunto. Korkeimmalla oikeudella ei ole huomautettavaa ehdotettuun järjestelmään, jolla lausunnot tuotetaan.

Kohta 5 Riippuvuus muista esityksistä: Korkein oikeus pitää ehdotetun lain säätämistä erittäin tärkeänä lain vaikutusten vuoksi.

Yksityiskohtaiset perustelut: Korkein oikeus esittää havaintonaan, että asiantuntijaryhmässä on oltava riittävä määrä lääkäreitä, jotta lausunto on mahdollista saada kohtuullisessa ajassa myös yhden asiantuntijalääkärin ollessa esteellinen esimerkiksi lausunnon kohteena olevan henkilön hoitosuhteen vuoksi.

Lopuksi

6. Korkein oikeus katsoo, että ehdotuksesta tulisi vielä selvemmin käydä ilmi tuomioistuimien oikeus saada lausuntoja ja vastaavasti sairaanhoitopiirien velvoite antaa lausuntoja ja järjestää niiden antaminen. Korkein oikeus ehdottaa, että lakiehdotusta täydennetään siten, että laista käy yksiselitteisesti ilmi, että Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin tehtävänä yhdessä muiden sairaanhoitopiirien kanssa on antaa lausunto tuomioistuimen sitä pyytäessä tai että niillä on tällainen velvollisuus.

Presidentti

Timo Esko

Kansliapäällikkö

Tommi Vuorialho

Esittely täysistunnossa 21.8.2019

Läsnä: Presidentti Esko sekä oikeusneuvokset Häyhä, Jokela, Sippo, Koponen, Kantor, Littunen, Huovila, Antila, Hirvelä, Engstrand, Ilveskero, Mäkelä, Välimaa, Tammi-Salminen ja Tapani.